

Irena Hočevar Boltežar

PATOLOGIJA GLASU

ter izbrana poglavja iz
patologije govora

2. prenovljena izdaja

Irena Hočevar Boltežar

PATOLOGIJA GLASU
ter izbrana poglavja iz
patologije govora

2. prenovljena izdaja

*Hvala vsem mojim učiteljem, sodelavcem, študentom in bolnikom za vse,
kar so me naučili.*

Hvala moji družini, da me podpira.

Irena Hočevar Boltežar

PATOLOGIJA GLASU

ter izbrana poglavja iz
patologije govora

2. prenovljena izdaja

Ljubljana 2025

**PATOLOGIJA GLASU ter izbrana poglavja iz
patologije govora – učbenik**
2. prenovljena izdaja

Avtorica prof. dr. Irena Hočevar Boltežar, dr. med., Katedra za
otorinolaringologijo Medicinske fakultete Univerze
v Ljubljani, Klinika za otorinolaringologijo in
cervikofacialno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega
centra v Ljubljani

Recenzija izr. prof. dr. Zora Radšel Burger, dr. med.
prof. dr. Miha Žargi, dr. med., višji svetnik

Izdala in založila Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
Zanjo prof. dr. Karmen Pižorn, dekanja

Slike na naslovnici Irena Hočevar Boltežar
Oblikovanje in priprava Igor Cerar

Tisk Birografika Bori, d. o. o., Ljubljana
Naklada 300 izvodov (2. prenovljena izdaja, 2. natis)

Ljubljana, junij 2025

©2008, 2010, 2013, 2020, 2025 avtorica

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

612.78(075.8)
616.22-008.5(075.8)

HOČEVAR-Boltežar, Irena

Patologija glasu ter izbrana poglavja iz patologije govora : [učbenik] / Irena
Hočevar Boltežar. - 2. prenovljena izd., 2. natis. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta,
2025

ISBN 978-961-253-257-4
COBISS.SI-ID 238717187

Kazalo

Predgovor k predelani izdaji	9
1 Anatomija	11
1.1 Govor in strukture, ki sodelujejo pri govoru	12
1.2 Anatomija in delovanje organov, ki sodelujejo pri nastanku, oblikovanju glasu in požiranju	16
1.2.1 Anatomija ušesa	16
1.2.2 Anatomija nosu	18
1.2.3 Anatomija ustne votline	19
1.2.4 Anatomija žrela	22
1.2.5 Anatomija požiralnika	23
1.2.6 Anatomija grla	25
1.2.7 Anatomija organov, ki sodelujejo pri dihanju	34
2 Fiziologija	37
2.1 Dihanje	38
2.2 Funkcije grla	40
2.3 Nastanek in oblikovanje glasu	41
2.4 Značilnosti glasu	44
2.5 Spreminjanje višine in glasnosti glasu	46
2.6 Glasovni registri	47
2.7 Načini fonacije	49
2.8 Šepet	50
2.9 Kašelj	50
2.10 Vohanje	51
2.11 Požiranje	51
3 Spremembe grla od rojstva do starosti	55
3.1 Rast grla	56
3.2 Spremembe grla v odrasli dobi	60
3.3 Spremembe grla v starosti	61
4 Preiskovalne metode	63
4.1 Anamneza	64
4.2 Pregled strukture	66
4.2.1 Otorinolaringološki pregled	66
4.2.2 Direktna laringoskopija in mikrolaringoskopija	69

4.3	Pregled funkcije	70
4.3.1	Stroboskopija	70
4.3.2	Ultrahitro snemanje grla	72
4.3.3	Videokimografija grla	72
4.3.4	Aerodinamične preiskave	72
4.3.5	Merjenje razmerja zvonečega proti nezvonečemu soglasniku – s/z	74
4.3.6	Elektroglotografija	74
4.3.7	Elektromiografija grlnih mišic	74
4.3.8	Subjektivna ocena glasu	75
4.3.9	Akustična analiza glasu in govora	76
4.3.10	Ocena velofaringealne zapore	77
4.3.11	Ocena motoričnih sposobnosti artikulacijskih organov	77
4.3.12	Slikovne preiskovalne metode	78
4.4	Najpogostejši simptomi in znaki pri bolniku z glasovnimi težavami	79
5	Patologija glasu in govora	81
5.1	Bolezni ušes, nosu, ustne votline in žrela	82
5.1.1	Bolezni ušes	82
5.1.2	Bolezni nosu	84
5.1.3	Bolezni ustne votline	85
5.1.4	Bolezni žrela	86
5.2	Glasovne motnje	88
5.2.1	Disfonija, hripavost – definicija	88
5.2.2	Delitev glasovnih motenj	89
5.2.3	Dejavniki, ki vplivajo na kakovost glasu	91
5.3	Organske glasovne motnje	96
5.3.1	Prirojene anomalije v grlu	96
5.3.2	Organske spremembe, ki so posledica funkcionalne glasovne motnje	97
5.3.3	Organske spremembe, ki so posledica poškodbe grla	102
5.3.4	Papilomi grla	103
5.3.5	Infektivna in neinfektivna vnetja grla	105
5.3.6	Vzroki motenj gibljivosti glasilk	108
5.3.7	Okvare krikoaritenoidnega sklepa	109
5.4	Funkcionalne glasovne motnje	110
5.4.1	Mišično tenzijska disfonija s spremembami na sluznici grla	113
5.4.2	Mišično tenzijska disfonija brez sprememb na sluznici grla	114
5.4.3	Psihogene disfonije	116
5.5	Glasovne motnje pri otrocih	119

5.6	Glasovne motnje pri mladostnikih	123
5.7	Glasovne motnje pri starejših	125
5.8	Hormonsko pogojene glasovne motnje	130
5.9	Poklicne glasovne motnje	132
5.9.1	<i>Poklicne bolezni</i>	132
5.9.2	<i>Poklici z glasovno obremenitvijo</i>	133
5.9.3	<i>Glasovna motnja kot poklicna bolezen</i>	135
5.10	Nevrogene motnje fonacije	137
5.10.1	<i>Bolezen motoričnega nevrona</i>	142
5.10.2	<i>Miasthenia gravis</i>	145
5.10.3	<i>Okvare centralnega živčevja</i>	146
5.10.4	<i>Okvare perifernega živčevja</i>	150
5.11	Motnje pri petju	153
5.12	Artikulacijske motnje	156
5.13	Motnje resonance	158
5.14	Rak ustne votline, žrela in grla	160
5.14.1	<i>Rak ustne votline in ustnega žrela</i>	160
5.14.2	<i>Rak spodnjega žrela in grla</i>	160
5.15	Moten govorni razvoj	161
5.16	Motnje govornega ritma	166
5.16.1	<i>Jecljanje</i>	166
5.16.2	<i>Brbotanje</i>	167
6	Literatura	169
7	Slikovna priloga	179

UNIVERZA
V LJUBLJANI

PEF

Pedagoška
fakulteta

Cena: 15,00 €

ISBN 978-961-253-257-4

9 789612 532574